

Bilancia roka 2018, 1. časť

1. Čo pozitívne priniesol pre Váš sektor rok 2018?

Predseda zväzu chovateľov ošípaných na Slovensku Andrej Imrich pozitívne hodnotí zlepšenie parametrov úžitkovosti. Slovenským chovateľom ošípaných sa darí zvyšovať odchov, ktorý očakávajú na úrovni 27,5 odstavčiat na prasnicu a rok. Pozitívne vyznieva aj výroba jatočných ošípaných v predpokladanej výške 90 000 ton, čo je viac oproti minulému roku o 10%. Spotrebu mäsa odhadujú na úrovni 36,5 kg na osobu. Oproti roku 2014, kedy bola najnižšia, sa spotreba zvýšila o 7,0 kg. Zväz pozitívne vníma aj podporu z Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR z tzv. zelenej nafty, kam boli zahrnuté aj ošípané.

2. Čo negatívne priniesol pre Váš sektor rok 2018?

Extrémne negatívne zapôsobil výskyt Afrického moru ošípaných (AMO) v rámci Európy. Nastal pretlak jatočných ošípaných v krajinách s výskytom AMO. Z tohto dôvodu na jednej strane ponuka rapídne stúpila a na druhej strane cena jatočných ošípaných poklesla na tak nízku cenu, že viacerí chovatelia sa rozhodli znížiť výrobu, respektíve až zrušiť chov ošípaných.

Čo ovplyvňuje najviac produkciu bravčového mäsa? Je to predovšetkým realizačná cena jatočných ošípaných a tá je momentálne od začiatku roka na úrovni 1,13 eur za kilogram živej hmotnosti. Cena je veľmi blízko najnižšej ceny z roku 2015, keď v dôsledku embarga Ruskej federácie klesla na úroveň 1,10 eur za kg živej hmotnosti. V porovnaní s cenou za minulý rok dosiahnu chovatelia na Slovensku nižšie tržby o 13,5 mil. eur a to je na pokraji likvidácie chovu ošípaných na Slovensku.

Zväz nie je spokojný s podporou štátnych prostriedkov za služby, keď oproti minulému roku výška podpory bola len jedna tretina. Momentálna situácia nie je podľa chovateľov naklonená pre chov

ošípaných na Slovensku.

Prvovýrobcovia už viac nechcú doplácať na spracovateľov a obchodné reťazce. Čím ďalej, tým viac zvažujú znížiť stavy prasníc a tým aj samotnú výrobu. Doposiaľ sme vyrábali necelých 40% z potreby Slovenska, zbytok sa musel doviešť zo zahraničia. Aké mäso sa k nám dovážajú, sme sa mohli presvedčiť na Agrokomplexe v Nitre na Chovateľskom dni, kde bola prezentovaná kvalita bravčového mäsa nakupovaného v obchodných reťazcoch. Rozbor urobilo Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum - Výskumný ústav živočíšnej výroby v Nitre. Ústav porovnával mäso zo šiestich krajín Európskej únie. Kvalita bola rôzna. Rozborom sa potvrdilo, že naše domáce mäso bolo najkvalitnejšie. Podľa Andreja Imricha bude domáce mäso vždy kvalitnejšie už len z toho dôvodu, že po odporazení neputuje cez celú Európu. U nás celá technológia výroby od ciciaka až po jatočnú ošípanú je pod kontrolou veterinárnych lekárov, vrátane porážky, spracovania a distribúcie. Slovenské bravčové mäso nepoznačili žiadne potravinové kauzy ako v zahraničí, odkiaľ sa k nám dovážalo mäso v rôznej kvalite a aj také, ktoré skôr patrilo do kafilérie než na spracovanie do potravín pre ľudskú spotrebu.

3. Čo z Vášho pohľadu bude potrebné urobiť pre Váš sektor v budúcom roku?

1) Pevne stanoviť a určiť podmienky pre chov ošípaných

Zväz chovateľov ošípaných na Slovensku je za zachovanie štátnej pomoci: tzv. III. piliera, ktorý bol schválený a odsúhlasený pre programovacie obdobie na roky 2014 - 2020. Ošípané - prasnice - 100€/ 1 VDJ, výkrm - 20€/ 1 VDJ

2) Dôsledne kontrolovať nákazovú situáciu v AMO a vyčleniť finančné prostriedky na tento účel.

3) Mať podpory na úrovni, ktorá bude porovnateľná s podporami v okolitých štátoch EÚ (Maďarsko, ČR, Poľsko, Rakúsko). Slovenskí chovatelia ošípaných sa nachádzajú vo veľmi nevýhodnej situácii.

Ďalšie možné riešenia

1. Čiastočná úhrada na likvidáciu a zneškodnenie uhynutých zvierat
2. Úhrada nákladov spojených s vykonávaním KU I. stupňa
3. Podpora ozdravovacích programov a prevencie proti zavlečeniu nebezpečných a veľmi nebezpečných nákaz (PRRS, APP, KMO, AMO, SLAK, Aujezskeho choroba)
4. Zriadiť rizikový fond
5. Zriadiť odbytový fond na podporu predaja domácich potravín
6. Sprísniť kontrolu ŠVPS SR na dovoz surovín na výrobu potravín – hlavne kvalitu a kontrolu mrazeného mäsa pri predaji na pulte, aby sa nezamieňalo za čerstvé
7. Dôsledne kontrolovať a riešiť dovoz jatočných ošípaných a výrobného mäsa za dumpingové ceny
8. Úľavy na odvodových povinnostiach pre pracovníkov živočíšnej výroby